

**УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
Косовска Митровица**

ПРИМЉЕНО: 12.10.2015.			
Орг. јед.	Број	Правил.	Датум
09-	1862		

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај комисије за оцену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације кандидата др Ивана Радића

На основу одлуке Наставно научног већа Медицинског факултета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици, број 05-1827/09.10.2015., Декан факултета је донео Одлуку о формирању комисије за оцену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације под насловом:

„Дејство сурутке и тиквиног уља (Cucurbita pepo L) на оштећења јетре пацова индукованих алкохолем“ у саставу:

- Проф. др Снежана Јанићијевић Худомал–Медицински факултет Приштина (Косовска Митровица)
- Проф. др Мирјана Мирић –Медицински факултет Приштина (Косовска Митровица)
- Проф. др Синиша Ристић – Медицински факултет у Србуњу (Фоча)
- Проф. др Љиљана Поповић–Медицински факултет Приштина (Косовска Митровица)
- Доц.др Милица Мијовић–Медицински факултет Приштина (Косовска Митровица)

Након прегледаног материјала достављеног од стране кандидата, Комисија подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

I Оцена подобности кандидата

Др Иван Радић је рођен 25.05.1976. године у Скопљу. Основну и средњу школу је завршио у Урошевцу. Медицински факултет Универзитета у Приштини уписао је школске 1994/1995. године на којем је и дипломирао 2004. године са просечном оценом 8,52. Од 01.04.2007. запослен је на Медицинском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици као сарадник у настави на предмету Патолошка физиологија, а у децембру 2012 је изабран у звање асистента. Специјалистичке студије из области имунологије је уписао 2008 године, а специјалистички испит положио

у фебруару 2014. Магистарске студије је уписао 2007. године на Медицинском факултету у Косовској Митровици на којем је и магистрирао 2011. године.

Списак публикованих радова кандидата објављених у целини:

1. Ljiljana M. Popović, Nebojsa R Mitic, **Ivan Radic**, Dijana Miric, Bojana Kisic, Biljana Krdzic and Tomislav Djokic: Effect of exhaustive exercise on oxidative stress generation and antioxidant defense in guinea pigs, *Adv Clin Exp Med (Advances in Clinical and Experimental Medicine)*, vol. 21, no. 3, pp. 313–320, 2012 (ISSN 1899-5276 i 1230-025X IF- 0,176, M(23). <http://www.advances.am.wroc.pl/pdf/2012/21/3/313.pdf>
2. Ljiljana M. Popović, **Ivan Radic**, Nebojsa R Mitic, Dijana Miric, Bojana Kisic, Boban Bisevac: „The role of xanthine oxidase in oxidative stress induced by exercise to exhaustion”, *HealthMED, B&H* 2012, vol 6, no 5, pp. 1718-1724 (ISSN 1840-2291 IF- 0,435, M(23). http://www.drunpp.ba/pdf/healthmed_6_5_web.pdf
3. **I. Radic**, Lj.M. Popovic, D. Miric, N.R. Mitic, B Kisic and T. Djokic: Influence of swimming to exhaustion on oxidative stress generation and antioxidant defence in guinea pigs, *In XXXII World Congress of Sports Medicine “Sports Medicine, the challenge for global health: Quo Vadis?”*, Rome 27-30 September 2012 M(34)
4. Поповић Љ., Митић Н., **Радић И.**, Мирић Д., Крчић Б., Утицај аскорбинске киселине на оксидациони стрес индукован редовном физичком активношћу, *PRAXIS MEDICA*, Vol 39, No 3-4, pp 1- 6, 2011 (M52)
5. Поповић Љ., Митић Р. Н., **Радић И.**, Мирић Д., Крчић Б., Антиоксидационо дејство витамина ц у оксидационом стресу изазваном интензивном физичком активношћу, *PRAXIS MEDICA*, Vol 39, No 1-2, pp 1-6, 2011 (M52)
6. **Радић И.**, Поповић Љ, Мирић Д., Митић Н., Кисић Б. Утицај једнократне физичке активности на оксидациону модификацију липида и протеина. *PRAXIS MEDICA*, 2011; 39(3-4): 23-27 (M52)
7. Ljiljana M. Popović, Nebojša R Mitić, Dijana Mirić, **Ivan Radić** and Tomislav Djokić: Influence of ascorbic acid supplementation on oxidative stress and antioxidant defense in regular exercise, *in abstract book of 5th congress of sports medicine and sport science of Serbia (with international participation)*, Beograd 6-7 Decembar 2012, pp 3-4 (M34)
8. Ljiljana M. Popović, Nebojsa R Mitić, **Ivan Radić**, Dijana Mirić, Biljana Krdžić i Tomislav Đokić, Uticaj nadoknade askorbinske kiseline na aktivnost mijeloperoksidaze i oksidacioni stres indukovан редовном физичком активношћу, *u Zborniku abstrakata sa 13. Kongresa farmakologa srbije i 3. kongresa kliničke farmakologije srbije, sa međunarodnim učešćem*, 5 - 8. oktobar 2011, Palic, Srbija (M34)

9. Поповић М.Љ., Митић Р.Н., Мирић Д., Радић И. Механизми настанка оксидативног стреса изазваног интензивном физичком активношћу. PRAXIS MEDICA, 2008; 36(1-2): 89-93 (M53)
10. Арсовић А, Радић И, Савић С, Илић Б, Баскић Д. Регулаторни Т лимфоцити PRAXIS MEDICA, 2010; 38(1-2) 137-142. (M53)

II Оцена подобности теме:

II 1. Оцена формулисања наслова теме

Кандидат је предложио тему под насловом: „ Дејство сурутке и тиквиног уља (Cucurbita pepo L) на оштећења јетре пацова индукованих алкохолем “. Наслов теме је потпун, прецизан, усклађен са постављеним циљевима и хипотезама, и јасно указује на проблем који ће се у раду обрађивати. Тема је врло актуелна и значајна. Комисија сматра да је наслов теме успешно одабран, да се истраживач може посветити целокупном истраживању, да ће материјал бити обрађен са различитих аспеката, као и да се у тој области могу добити стручни и научни подаци од ширег интереса.

II 2. Оцена постављених циљева истраживања

Кандидат је таксативно и веома прецизно поставио следеће циљеве истраживања.

ИСПИТАТИ :

Утицај етанола на:

- a. на промене параметара оксидативног стреса у јетри, активност неких од ензима: XOD, CAT, SOD, P_x, GSH-P_x (бар три од наведених); укупан садржај глутатиона (GSH); интензитет липидне пероксидације (LP_x), уз могуће одређивање протока кисеоника у ткиву јетре
- b. на патохистолошке промене: масна промена, некроза хепатоцита, хијалина дегенерација, балонирајућа дегенерација, инфилтрација полиморфонуклеарним леукоцитима и лимфоцитима, пролиферација Купферових ћелија;
- c. биохемијске параметре у јетри и крви.

Утицај сурутке код неалкохолисаних и код етанолу изложених животиња:

- a. на промене параметара оксидативног стреса у јетри, активност неких од ензима: XOD, CAT, SOD, P_x, GSH-P_x (бар три од наведених); укупан садржај глутатиона (GSH); интензитет липидне пероксидације (LP_x), уз могуће одређивање протока кисеоника у ткиву јетре
- b. на патохистолошке промене: масна промена, некроза хепатоцита, хијалина дегенерација, балонирајућа дегенерација, инфилтрација полиморфонуклеарним леукоцитима и лимфоцитима, пролиферација Купферових ћелија;
- c. биохемијске параметре у јетри и крви

Утицај тиквиног уља (*Cucurbita pepo* L.) код неалкохолисаних и код етанолу изложених животиња:

- a. на промене параметара оксидативног стреса у јетри, активност неких од ензима: XOD, CAT, SOD, P_x, GSH-P_x (бар три од наведених); укупан садржај глутатиона (GSH); интензитет липидне пероксидације (LP_x), уз могуће одређивање протока кисеоника у ткиву јетре
- b. на патохистолошке промене: масна промена, некроза хепатоцита, хијалина дегенерација, балонирајућа дегенерација, инфилтрација полиморфонуклеарним леукоцитима и лимфоцитима, пролиферација Купферових ћелија;
- c. биохемијске параметре у јетри

II 3. Оцена постављених радних хипотеза

Радна хипотеза је стручно постављена и проверљива.

II 4. Оцена примењене методе истраживања

Планирано експериментално истраживање биће обављено у:

1. Центру за биомедицинска испитивања, Института за истраживање и развој Галенике (добијена је сагласност установе);
2. Медицинском факултету у Приштини (са седиштем у Косовској Митровици).

План рада

У свим експериментима ће се користити Wistar пацови, старости 9-11 недеља, телесне масе 200-220 g, који су узгајани у Виваријуму Центра за биомедицинска испитивања, Института за истраживање и развој Галенике a.d.

Оштећење јетре биће изазвано интрагастричноом применом етанола 12 % (50%), 6 g / kg TT) (етанол абсољута " Merck" 99% разблажен дестилованом водом) у току 6 недеља (негативна контрола).

Као протективне супстанце примениће се комерцијални препарат кравље сурутке и комерцијално уље добијено из семена тикве (*Cucurbita pepo* L.) у дозама које ће се одредити на основу просечног познатог дневног уноса сурутке и тиквиног уља у исхрани, екстраполиране према дневном уносу суве хране са човека на пацова, односно преко "метаболичке масе" и биће блиске дозама које су раније испитиване на пацовима у другим експерименталним моделима (хипертензије, хиперлипидемије, имунодефицијенције, тумора, ерадикације *Helicobaktera pylori*).

Животиње ће бити разврстане у групе, према врсти испитиване супстанце и контролну групу животиња које се не излажу стресу, тј. животиње без икаквог претретмана.

Огледне групе животиња

Животиње ће према начину и врсти примењених супстанци бити подељене у шест група од по 6 животиња:

- 1) (OO) - I група: контролна, здраве животиње које нису третиране;
- 2) (OE) - II група: животиње које су третиране етанолом у току 4/6 недеља;
- 3) (S) - III група: животиње које су третиране са сурутком (око 2g/kg TT
- 4) (T) - IV група: животиње које ће бити третиране са тиквиним уљем 50mg/ kg TT;
- 5) (ES) - V група: животиње које ће бити третиране алкохолом и сурутком;
- 6) (ET) - VI група: животиње које ће бити третиране алкохолом и тиквиним уљем.

На почетку и завршетку третмана, уколико будемо у могућности планирамо да одређујемо проток кисеоника у јетри животиња. Животиње ће се након третмана жртвовати, узеће се крв за биохемијске анализе, затим ће се отворити абдомен и одвојити јетра за даље анализе. МАкроскопски ће се верификовати све настале промене.

Биохемијске анализе

Спектрофотометријски ће се одредити најмање три езима оксидативног стреса, садржај глутатиона и интензитет липидне пероксидације.

Патохистолошка обрада

Ткивни узорци након жртвовања животиња биће стављени у 4% неутрални пуферизовани раствор формалина. Након стандардних микротехничких процедура биће укалупљени у парафинске блокове и резани на микротому на исечке дебљине 4-5 μm . Препарати ће бити обојени рутинском техником хематоксилин-еозин и интерпретирани на различитим микроскопским увећањима и документовани на микрофотографијама.

Статистичка обрада

Резултати мерења ће се приказати као средња вредност $\pm$ SD за сваку подгрупу. Статистичка значајност разлика између средњих вредности два мала независна узорка одредиће се помоћу Студентовог t-теста. Критеријум за статистичку значајност биће $p < 0.05$. Одредиће се и међусобна повезаност-корелација две испитиване варијабле, а статистичка значајност више група утврдиће се ANOVA тестом.

II 5. Оцена подобности установе

Истраживање ће се обавити Центру за биомедицинска испитивања, Института за истраживање и развој Галенике и на Медицинском факултету у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Наведене установе пружају све техничке и материјалне услове који су потребни за извођење истраживања везаног за дату тему. Кандидат поседује сагласност установа.

Очекивани резултат

Како се претпоставља да је оксидативни стрес један од битних чинилаца у патогенези оштећења јетре алкохолисаних пацова очекује се да примена сурутке или тиквиног уља значајно допринесе спречавању настанка хепатичних лезија у експерименталном моделу.

Претпоставља се да би ово истраживање знатно допринело у расветљавању утицаја сурутке и тиквиног уља и дало потврду или оповргло традиционална убеђења о њиховом лековитом дејству и значају у исхрани..

Уколико се покаже хепатопротективни потенцијал испитиваних препарата, очекује се да би такав резултат у знатној мери допринео отварању новог индикативног подручја. Надаље, резултат истраживања води ка увођењу правовремене примене добро, природно

укомпонованих супстанци (какви су присутни у сурутки и тиквином уљу) у стањима алкохолисане јетре како би се смањила инциденца или спречиле додатне компликације оштећене јетре, што овом истраживању даје шири, апликативни значај.

ЗАКЉУЧАК

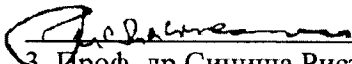
Након прегледа приложене документације, чланови комисије сматрају да је предложена тема докторске дисертације „Дејство сурутке и тиквиног уља (*Cucurbita pepo* L) на оштећења јетре пацова индукованих алкохолем“ кандидата др Ивана Радића значајна и актуелна и да у потпуности испуњава услове за оригиналан научни допринос у подручју патофизиологије јетре и у разјашњењу улоге оксидативног стреса у патогенези насталих промена. Како и даље не постоји адекватна терапијска доктрина за превенцију и лечење лезија алкохолисане јетре, свакако постоји оправданост интензивног проучавања овог проблема на експерименталним животињама. Досадашњи стручни и научни рад кандидата Mg sci др Ивана Радића, и ментора, Проф. др Снежане Јанићијевић Худомал, као и актуелност предложене теме, представљају реалну основу да ће истраживање бити урађено на врстан и методолошки суверен начин.

Стога, на основу целокупне анализе приложеног материјала, Комисија једногласно закључује да су, поред законских, испуњени и сви остали формални услови и на основу тога предлаже Наставно-научном већу Медицинског факултета Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици да кандидату Mg sci. др Ивану Радићу одобри израду докторске дисертације са предложеном темом.

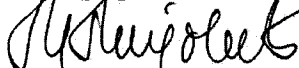
Чланови комисије:

1. Проф. др Снежана Јанићијевић Худомал

2. Проф. др Мирјана Мирић

3. Проф. др Сениша Ристић

4. Проф. др Љиљана Поповић

5. Доц. др Милица Мијовић